

На правах. рукопису.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ Ч.1.

ЩО ТРЕБА ЗНАТИ ЕМІГРАНТАМ ДО АМЕРИКИ.

Відділ переселення ЦПУЕ - Центральна Переселенча Управа.

1948.

ЩО ТРЕБА ЗНАТИ ЕМІГРАНТАМ ДО АМЕРИКИ.

1. Загальні зуваження.

Всі особи, що бажають виїхати до Америки засаднично можуть це зробити лише тоді, коли мають афідавіт і коли перейдуть цілу приписану процедуру контролі.

Афідавіт може бути або індивідуальний, виставлений для даної особи родиною з Америки чи іншою заможною особою, або колективний, виставлений добровільною організацією /volontary agency/ з власного бажання чи на основі індивідуального афідавіта чи іншого писаного документу.

Загальні вимоги, які існують щодо індивідуальних афідавітів є:

1. щоб його виставила особа заможня;
2. щоб він був зложений згідно з приписаною формою у публичного нотаря в ЗДПА;
3. щоб в ньому були всі дані про перебрання повної матеріяльної відповідальности за емігранта так в Америці, як і підчас подорожи /кошти подорожи і утримання/;
4. щоб при ньому були відповідні виписи з конт установ, де виставитель передержує свої заощадження, та оцінка його маєтку недвижимого і движимого;
5. щоб він не був передавнений.

Процедуру контролі кандидат на еміграцію до Америки може перейти після того, як він виповнить відповідні запитники консуляту. Запитники можна одержати або прямо в консуляті, або в PCIRO , або в добровільних організаціях / volontary agencies/, спеціяльно для того управнених.
Донедавна до запитників не треба було предкладати жадних документів. Тепер консулят жадає предложення при запитнику т.зв. приписаних документів: нотаріяльної копії метрики народження, б. нотаріяльної копії метрики вінчання, розводу чи вдовства, в. свідоцтва моральности і непідсудности від німецької поліції, г. свідоцтва про перебування в американській зоні, д. фото-копії афідавіта.
Запитник треба виповнити короткими і ясними відповідями, спеціяльно звертаючи увагу на справу вивозу до Німеччини на примусові праці в ній. Виповнений запитник подається до тієї інституції чи організації, котра його емігрантові дала. Засаднично однак запитники пізніше надходять до консуляту, там закладається картотека кандидата на еміграцію і починається процедура контролі.
Запитник перестудійовують покликані до того чинники, перевіряють чи кандидат не є в центральних списках военних злочинців, а тоді надходить пряма контроля посередництвом CIC.
Прямим допитом представники CIC контролюють правдивість даних, поданих у запитнику, та доповнюють їх ще загальними запитами. Інколи переважно у приватників, цю пряму контролю з рамени CIC провадить німецька поліція. На закінчення прямого допиту звичайно треба протокол потвердити також свідченням 2 або 1 свідків, що знають кандидата на емігранта довший час.

Донедавна між внесенням запитника і прямою контролею проходив час до 6 місяців, тепер цей час скорочено.

По пряній контролі CIC запитник передається до консуляту, а звідтам до Emigrants Assembly Center u Funk-Caserne, München де картотека зарджується відповідно до квоти, на котру рефлектує емігрант, до черги. Квата нормально залежить від місця народження.

У Funk-kasarniach можна час від часу інформуватись у бльоці 19 про стан справи та довідатись про приблизний час виклику на Funk-kasarni. .Саме таке інформування примушує адміністрацію та - бору мати справи емігранта в належній евіденції.

2. Табор Функ-касарні в Мюнхені.

Доїзд до Функ - касарень є трамваєм ч.6 від Karlsplatzu до конечної станції Фрайману. Емігрантів до цього табору поклнкають коли дійде квотне число спеціяльним листом, на котрому зазначені й документи, що їх треба брати з собою. Крім того слід знати, що покликання до Функ - касарень ще зовсім не тотожне з уділенням американської візи, а тому не треба ліквідувати ані помешкання, ані свого службового відношення, лише вибрати відпустку. З документів, крім повинних, про котрі згадано в листі, слід взяти з собою документи, що доказують примусовість вивозу до Німеччини та працівні книжки або інші документи праці, які буде пізніше потрібно підчас розмови з консулем. Крім того обов'язково треба мати афідавіт, котрий відразу ж по прибутті до Функ - касарень треба пред'явити при першій же реєстрації, бо без цього не приймуть до табору.
Самий табір є організований зле, кімнати з неоправленими вікнами, кльозети й умивальні в непорядку, на сходах і коритарах нема світла, в кімнатах зимно, жінки мешкають разом з чоловіками, харчування несмачне й недостатнє, ніякого культурного життя. Отже тому треба мати зі собою подушечку, постільну білизну, теплу білизну і одяг, свічку, електричний ліхтарик, електричну кухонку, посуд та все інше, потрібне на чай і каву. В таборі є приватна кантина, де можна купити оселедці, яблука і різні дрібниці. Є також кіоск на часописи і книжки. Харчові продукти в необмеженій кількості та по нереґульованих цінах можна дістати в недалекому таборі СС-касарні Фрайман. Кожен, хто перебуває в таборі, зобов'язаний до праці в нвому, хиба буде від неї спеціяльно звільнений.
У Функ-касарнях засадничо перебуває кандидат час, потрібний для перейдення процедури контролі. Починаючи 3-м днем треба сподіватись виклику на <u>пробу крови</u> /реакція Вассермана/. Оголошення про всякі виклики щодня вивішуються на дошці біля бльоку 19. Одночасово починаються щеплення проти різних хороб, котрі мають бути зроблені 3 рази в інтервалах по 8 днів. Крім того щодня є т.зв. курси американізації, в бігу котрих в лекціях представники доброчинної американської організації "Kwojneri:" знайомлять з ЗДПА та їх особливостями, подаючи також загальні відомості про саму подоріж до Америки. Саме в цей час слід сфотографуватись у таборового фотографа, бо треба мати 4 фотографії 6 x 6 на матовому білому папері, при чому здійматись треба на білому тлі в повний en face /з обома вухами/.
Приблизно по 3-х днях після проби крови, якщо вона дала добрий результат, кандидата на емігранта викликають до консуляту на <u>рентген</u>. Рентгенування відбувається на малому апараті і лише у випадку, коли б при цьому виказалось щось підозрілого, випадок рентгенують ще раз на велике фото, а в разі потреби - передають кандидата на дальше лікарське дослідження німецьким спеціяльним установам. Вислід

рентгенування треба вважати надзвичайно важливим. Тому що є спеціяльний закон, котрий забороняє вїзд до ЗДА особам, що протягом останніх п'яти років хворіли на туберкульозу. Щоб оминути відкиду на 5 років треба мати рентгенову фотографію зперед 5 років, котра доказувала б, що стан легенів залишився без змін. Взагалі справі вислідів рентгенування треба присвятити спеціяльну увагу та стало про них у відповідних урядників інформуватись.

3. Консулят.

Якщо рентген дав добрий вислід, за кілька днів кандидата викликають до консуляту на прямий медичний огляд й документацію й розмову з консулем. Йдучи на цей виклик треба взяти зі собою всі повинні документи та інші, згадані на початку попереднього розділу. До повинних документів, спеціяльно до метрик, треба мати по 2 фотокопії, завірені у публичного нотаря. Добре мати також англійський переклад від спеціяльного судового перекладача.
В консуляті відбувається прямий медичний огляд американським лікарем. Оглядають зір без окулярів і в окулярах, здібність розрізняти кольори, далі очі, горло, зуби, щитовидну залозу, загальну будову тіла, легені через вистукування й вислухування, пропуклини, ноги. Старшим людям здебільшого міряють тиснення крови. На загал лікарський прямий перегляд не є занадто важний. Після нього йде розмова з консульською секретаркою-перекладачкою, котра перебирає повинні документи, фотографії та списує декілька анкет, в котрих докладно перебирає всі націонале й життя кандидати на еміграцію від 14 років життя. Відповіди на запити не мусять бути занадто обширні, натомість по можливості ясні. На друксортах запитників у горішньому лівому чи правому ріжку звичайно буває написано ім'я консуля, до котрого приділено кандидата. Крім того можна прямо запитати секретарку про ім'я консула. Через кілька годин, підчас котрих від кандидата відбирають відтиски всіх 10 пальців, слідує пряма розмова з консулом чи з одним з віce-консулів. Іноді, найчастіше це є розмова посередництвом перекладачки-секретарки. Рідше, якщо кандидат говорить по англійську чи по німецьку, розмова йде з консулом безпосередньо. Розмова йде в рамках виповнених запитників, деякі відповіди треба підперти документами, котрі по перегляді консул повертає. Одначе всі повинні документи він залишає у себе. Відповідати слід коротко і ясно. Після розмови складається присяга та кандидат підписує запитники. Це є ознакою, що консул уважає вислід розмови задовільним та передає справу генеральному консулові з пропозицією на уділення візи.
Консулат засадничо жадає, щоб кожен афідавіт був зареєстрований в одній з признаних добровільних організацій /voluntary agencies/. Дефінітивне уділення візи наступає по тижневі й більше після розмови з консулом. Одначе трапляються випадки, коли в наслідок якихось спеціяльних обставин віза уділяється аж по 6 - 8 тижнях. Список уділених віз вивішується на таблиці оголошень біля бльоку 19.

4. Табір Бремен.

Уділення візи є для емігранта сигналом до ліквідації своїх особистих справ та до підготовки до виїзду до переходового табору в Бремені /Emigrant Staging Area/ . Треба при цьому звернути увагу на свій багаж. Інформації, що їх подають в Мюнхені відносно

багажу можна звести до слідуючого:

1. на особу дозволено брати до 70 кг.
2. дорогоцінності можна брати лише в кількості для персонального вжитку
3. можна брати коштовні предмети, власність і уживаність котрих є безсумнівна,
4. можна брати збірки поштових марок,
5. можна брати професійне знаряддя праці, якщо воно міститься в опакуванні не більшому ніж пересічний куфер /валіза/,
6. можна мати фотоапарат
7. фотографії і писані річі та книжки підлягають цензурі
8. подушки й накриття можна брати, кухонний посуд ні.

Багаж треба розділити на важкий, що піде вже з Мюнхену окремо від емігранта, та легкий, котрий емігрант візьме зі собою до вагону. Важкий мусить мати важче і міцніше опакування, легкий береться в нормальних валізках.
Транспорти з Мюнхену до Бремену відходять після потреби і оголошуються спеціяльними оповісками на таблиці біля бльоку 19. Емігрантів перевозять потягами, вантажачи їх поблиз табору Функ-касарні. Кожен має сидяче місце в особовому вагоні. Вагони опалені але не освітлені. Харчування в дорозі американськими пачками та гарячою кавою. Хліб, овочі, цукор, посуд слід обов'язково взяти з собою. Дорога триває від 24 до 48 годин. Перед від'їздом є легка лікарська контроля та здавання ДП- карток і кеннкарти. Перед вантаженням є перегляд багажу: день перед від'їздом транспорту важкого, в день від'їзду - ручного. Табор у Бремені є положений на передмісті при залізниці 1 км. від трамваю. Табір не зруйнований, добре організований і ведений. Обслуга німецька під зарядом PCIRO . Кімнати чисті, світлі та з центральним огріванням. Жінки мешкають з дітьми в окремих бльоках. Кімнати по 5 - 10 людей, ліжка добрі з повною постільною білизною. Харчування в їдальнях, культурно сервіроване і гігієнічне, але калорійно абсолютно невистарчальне та дуже одноманітне. Тому треба подбати, щоб мати можливість дохарчуватись, найліпше налагодити пересилання пакунків поштою. Головно бракують товщі, овочі, цукор і хліб. Дещо можна купити і в Бремені, але на вільному ринку ціни дуже високі.
При приїзді переглядають ручний багаж та відбирають харчові продукти, залишаючи цукор, овочі й неотворені консерви. Лікарський перегляд і дезинфекція легкі. Реєстрація проходить швидко, так що вже на вечір можна вийти до міста.
До дуспозиції емігрантів у таборі, де треба перебувати 10 і більше днів, чекаючи на пароплав, є читальня, відпочинкова саля, курси англійської мови, часами кіно, концерти, танці, рінґ-понґ, одначе на загал культурне життя табору є бідне. Національні Богослужби відбуваються лише у випадку, коли між емігрантами є відповідний священник. Пошта доходить регулярно щодня. У таборі є душі та фризерня, але кантини нема. Американською поштою емігранти користати не можуть, лише німецькою.
Заморський транспорт емігрантів провадить т-во " U.S.Lines ".

Пароплави відходять з Бремен - Havon /60 км.від табору/ в літі є два рази місячно,зимою рідше.Виїзд діється по черзі,але перевагу все мають родини з дітьми та старі.Емігрантами опікуються ,котрі засадничо урядують перед відходом транспортів.

5.Довіз до пристані і вантаження.

Емігрантів довозять до пристані потягом.Харчування до пароплаву забезпечене.Засадничо на пароплав харчів і напоїв не пускають. Перед виїздом з табору в Бремен відбувається знову легка лікарська контроля.На пароплаві займується місце відповідньо до шіфскарти,котру видають у Бремені за 2 дні перед виїздом до пристані.Перед від'їздом з Бремену слід сконтролювати свій важкий багаж,а на загал треба мати приготовлені приблизні списки річей для деклярації.На пароплаві жінки з дітьми також мешкають окремо від чоловіків. На особу видають по 5 шил. на дрібні видатки посередництвом добровільних організацій.По приїзді до Америки відбувається ще одна лікарська контроля і листний перегляд,після чого емігрант має сконтактуватися з добродійною організацією, посередництвом котрої він їхав,а лише після того може зустрітись з ріднею,навіть тоді,коли вона вийшла до пристані в New-Yorku.

'28К

На правах рукопису.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ Ч. 2.

Щ О Т Р Е Б А З Н А Т И

П Р О П А Р А Г В А Й.

Відділ переселення ЦПУЕ - Центральна Переселенча Управа

1 9 4 8.

ЩО ТРЕБА ЗНАТИ ПРО ПАРАГВАЙ.

У другій половині березня ц.р.Центральну Переселенчу Управу відвідали представники Парагвайського Гуттеріянського Товариства п.п Ц.Г.Д. Еванс і Цумфе та мали довгу розмову з Головою ЦПУ п.Д-ром Р.Глинкою в справі виїзду українських скитальців до Парагваю.

10.000 наших скитальців має дозволи на переселення до Парагваю. Як відомо, ІРО не хоче давати коштів на переїзд, мотивуючи це різними причинами. Відношення ЦПУ до Парагваю залишається без змін. Хто має там рідню або знайомих може на власний ризик старатися про виїзд.

Для висвітлення правди про Парагвай, друкуємо лист п.І.Падучака до ЗУАДК та в перекладі з німецької мови інформації, одержані нами від п.п. Ц.Г.Д.Еванса і Цумпе, залишаючи кожному судити про них по своїй волі і розумінню.

Інформації для переселення рільників в Парагваю.

Вашого цінного листа з дня 28/I/48 одержав, за котрого засилаю Вам, в імени нашого Комітету Допомоги, при Червоному Хресті Парагвайському щире українське СПАСИБІ!

1. Уряд Парагваю, законом дня 6/6/946, видав декрет ч.13.979 в якому дозволяє і отворює свої границі для еміграції української національности, для тих нещасних біженців, що не можуть повернути під московське ярмо. Ті біженці Української Національности, будуть користатись таким привілеом.
2. Всякі документи, що мають біженці, будуть легалізовані Парагвайськими Консулями безплатно.
3. Парагвайський Уряд зніс таксу, яку попередньо кожна доросла особа мала зложити як кавцію в ЗОЛОТІ, т.є до 50 пезів як гарантію на утримання по приїзді до Парагваю /ЗНЕСЕНО/.
4. Парагвайський Уряд відбирає емігранта в порті Асунсіон, дає пятиденний відпочинок в готелях Еміграції безплатно.
5. Видає безплатно білети подорожі, де уже приготована земля для переселенців, і де вони собі виберуть землю, т.є державну чи приватну, без ріжниці де хто захоче, між нашими колоністами на Кольонії "ФРАМ", "Капітан Міранда", Енканас над річкою Парана, т.є колонії Альборада, Тарасівка, Морозенка, там можна примістити ще кільканадцять тисяч родин, землі готової нема, тільки ліси, де є багато дерева для експорту. Гектар такого ліса буде коштувати менше більше 12 до 14 долярів за гектар, на сплату на 6 до 10 років.
6. Уряд на початку не дає ніякої субвенції, бо було багато надужиття від московських емігрантів, що попродавали інвентар і поутікали, а після того пустили фальшиву пропаганду, що їх усіх повбивали тубильці. Та пропаганда неправдива.
7. Коли уряд побачить, що емігрант щиро працює, тоді адміністратори дають посвідку такому емігрантові і уряд видає йому якийсь кредит.
8. Кожний емігрант, може привезти зі собою всякий інвентар, потрібний йому для господарки, не платить жадного мита. Індустріяльні фахівці можуть привезти зі собою всякі машини, мотори індустріяльні, якої би вони не були величини й не платять жадного мита. Всякий інвентар - машини, мотори, уряд перевозить безплатно туди, де собі виберуть місце біженці.
9. Худобу до праці, як також корови, можна купити на близьких хуторах, як також між нашими колоністами, що радо підуть на зустріч

своїм братам, як морально так і матеріяльно.

IO. Всякі рільничі продукти забирає рільничий банк, чи приватні фірми, що скуповують вату, кукурудзу, пшеницю і т.д.

II. Земля дуже добра, родюча, з початку дуже буйна. Коли колоніст зрубає ліс і його спалить, зараз садить кукурудзу, фасолю і парагвайську бараболю, всяку ярину, без плуга без борони, щоб було можна прожити напочатку. Потім йде дальше праця: чищення, корчування пнів, що ще не догоріли, а далі уже потрібні плуги, борони і коні. Так почали господарити наші перші колоністи галичани, волинньці, росіяни, поляки, німці, французи й ін., коли прибули до Парагваю.

Дня I5 січня я відвідав наші колонії, також був присутним на наших річних Зборах Т-ва Просвіти централі і її філії в Енкарнасіоні. До нас прибув священик православний афтокефальний отець Іван Ярославський, що також приїхав недавно з Европи, бо наші бідні колоністи уже давно не чули Божого Слова. Він прибув до нас з Буенос-Айреса, дуже був радий, що ми без священика, без інтелігенції провадимо наше Т-во Просвіти по бідному, але активно, хоча маємо багато перепон від наших ворогів москвинів, бо їх суспільність складається зі самих офицерів, професорів, інженерів всякої масти. Вони нічого собі не придбали, тільки роблять шкоду нашій праці, бо наше Т-во Просвіти має свій статут, визнаний урядом юридично, наша колонія має привілей, що його не мають москвини.

Я перебував на наших колоніях до 5 лютого, обїздив, радився з ними в справі наших бідних біженців, яку допомогу можемо їм дати. Колоністи мені відповіли, що кожна родина може взяти одну або дві родини бідних біженців, дати їм утримання так довго, поки їм допоможуть збудувати якусь хатину, допоможуть морально і матеріяльно хто чим зможе, бо вони також ще нові, небагаті, але хліба святого не бракує, молока, сира, масла, курий, качок, гусей досить, бо ті звірята не можуть зробити шкоди сусідові, бо один від другого живе на I00, 200 і 500 метрів. Хто має більшу родину, той скоріше доробляється, бо має з ким стати до праці. Тут іде праця цілий Божий рік, земля буйна, не потрібує багато спочинку. Напр. в травні сіють пшеницю, в листопаді збирають, орать, садять вату, бавовну, збирають бавовну, садять кукурудзу, фасолю і ін. Так іде місяць оден за другим, завжди є що садити або сіяти, садити часник, цибулю і ярину.

Підсоння в Парагваї ріжне. Там де наші поселились т.є близько Місіонес в Аргентіні, над річкою Парана, там підсоння трохи лагіднше як в інших районах Парагваю. Наші скоро призвичаїлися до клімату і хвалити Господа Милосердного уже загосподарились як добрі господарі в Европі. Для наших рільників нема жадної небезпеки коли вони прибудуть до Парагваю.

Я радив би тим, що не можуть виїхати до Північної Америки або Канади, приїзжати до Парагваю. Тут дешевше життя ніж в Аргентіні. Кожний, хто захоче працювати на ріллі, може за якийсь час стати господарем, а в Аргентіні буде завжди наймитом, бо земля дорога в Аргентіні і її обмаль, а в Парагваї її подостатком.

Остаю з пошаною І. Падучак.

Інформація п.п. Еванса і Цумпе.

Загальні відомості. Парагвай лежить в центрі Південної Америки і з боків отвочений сусідніми країнами Аргентіною, Бразилією і Болівією. Ріка Парагвай, шириною 500 - I000 мір., ділить країну на східню і західню половини. Загальна поверхня його коло 388 кв.клм., населення його становить трохи більше ніж I млн. людей.

Західня частина, Чако, величиною коло 230.000 кв. клм. уявляє собою витягнуту рівнину, з невеликою кількістю горбків та складається з Кампів /своєрідні степи/, болот, тернистих кустарників. Чако в значній частині недосліджене, в ньому живуть індіянські племена. На бере-

гах ріки розвинута головно деревна промисловість /виробництво танніни, дубильний екстракт/, а на обширних рівнинах випасається худоба.

Східня частина /величиною коло 158.000 кв. клм./, що її часть називається справжнім Параґваєм, нараховує коло I млн. мешканців, є головним місцем осідку населення. Густота його і тут також незначна. Країна врожайна. Рівнини, розташовані на низинах і узгірях перетинаються або оточуються численними пралісами. Ліси здебільшого розташовані на узгірях в напрямку Ріо Парана, переходять в щораз більше замкнуті формації та інколи перериваються пасовищами. Основне заняття населення - це скотарство, рільництво і рубання дерева. У північно-східній частині на великих просторах управляється верба - Мате. В окремих районах є фабрики для перероблення продуктів країни як мяса, бавовни, цукрової тростини, тютюну та інших.

Параґвай здебільшого ще нерозвинута країна, її ще мало заторкнув сучасний поступ. Столиця Асунсіон, маючи трохи більше ніж 100.000 мешканців, багатьма своїми рисами має вигляд модерного міста. Але й там не має деяких европейських вигідних улаштувань. Відносини в районах під кожним оглядом дуже примітивні. Найбільшою перешкодою швидкого розвитку країни - це взагалі погані шляхи. Якщо Асунсіон має добрі асфальтовані вулиці і дороги і одною такою асфальтованою дорогою звязаний з краєм. Зрештою в усій країні шляхи погані.

Підсоння в східньому Параґваї, де є наші братні двори, субтропічне. Осінні і зимові місяці /квітень - вересень/ холодні або досить теплі. Майже кожної зими в окремі дні буває мороз. У весняні і літні місяці /жовтень - березень/ тепло щораз збільшується, переходячи в спеку, що досягає найвищого ступеня в січні й лютому, а в березні починає поволі спадати. Температура літом в окремі дні досягає понад 40° Ц в тіні. Найважче переносити духоту перед бурею. Літом досить регулярно бувають сильні бурі з великими громами і зливами, що приносять свіжість і охолодження.

Характерно для місцевого підсоння - це швидкі і різкі зміни температури. Впродовж короткого часу холодний південний вітер може спричинити швидкий спад температури і навіть треба тепло одягатись. З другого боку теплий північний вітер в середині зими викликає велику спеку, від якої охороняються, надягаючи на голову звичайний соломяний капелюх. Звичайно населення за принятим звичаєм відпочиває у обідні години. Так само побудований день і в братніх дворах. Підсоння не є нездорове, хоч літом дуже втомлює.

Зміна підсоння і стан здоров'я. На підставі нашого досвіду можемо сказати, що всі дорослі члени нашої спільноти, деякі навіть старші понад 60 років, добре переносять зміну підсоння. Найбільшої турботи потрібують діти до 2-х років, а всі старші діти звичайно переносять це без жадних великих труднощів. У зимні місяці, коли температура спадає нижче нуля, европейці одягаються тепло, як це принято в Европі.

Загальний стан здоров'я нашого товариства добрий. Він кращий ніж у сусідніх районах. Ми є в кращому стані, маючи свою лікарню з трьома лікарями і багатьма сестрами милосердя, що піклуються нашими членами. Малярія в нашій околиці не дуже поширена, хоч в мокрі роки досить багато москіто. Впродовж кількох років, завдяки праці наших лікарів, не було випадків малярії. Це досягнуто проведенням різних запобіжних заходів, як напр. щеплення проти нирок, коклюша, дифтерії, тифу, проти більших чи менших епідемій, що іноді бувають в цій країні. Зрештою треба сказати, що в Асунсіоні багато добрих лікарів, що в випадку поширення епідемій за допомогою уряду вживають гострі заходи.

Природа навколо наших братніх дворів взагалі цікава. Великі пасовища, в середині звичайно перерізані лісами, навколо оточені пралісами. Братні двори лежать на малих узгірях. У лісах і Кампах /пасовищах/

живуть різні тварини, як мавпи, малі ведмеді, мурахоїди, тапіри, струсі, папуги, тукани і т.д.. На березі малої ріки, що творить границю нашої країни, є крокодили, що їх легко можна сполохати і вигнати. Вони безпечні, наші малі діти, купаючись в річці, плавають далеко та їх не бояться. У лісах живуть також окремі ягуари /їх називають тиграми/, але в нашій околиці їх нема. Диких тварин насправді не треба боятись. Надоїдливі не так великі тварини, як невидимі москіти, що вечорами в дощову погоду можуть бути нещастям.

Ще про вужів, що їх боїться багато европейців. У нашій країні є різні роди вужів, між ними 5 їдовитих, які часто зустрічаються. Але не треба собі уявляти, що через них треба перескакувати на кожному другому кроці, що вони сичать і кидаються на людину. Можна днями, тижнями не зустріти жадного вужа. Якщо людина має в руці дручок, може вужа легко збити. Коли людина шукає дручка, вуж, звичайно, втікає. Небезпечні їдовиті вужі, властиво, лише тоді, коли несподівано на них наступається, або їх рукається. Підчас нашої 7-ної піонірської праці одного нашого члена спільности покусав їдовитий вуж, коли він неуважно руками брав купу бур'яну. Це була гримуча змія. Через відповідний уход лікарів його життя врятоване.

Господарські будинки на братніх дворах просто збудловані і уряджені. Здебільшого покриті соломою. Деякі збудовано з цегли, інші з висушених глиняних цегол або з добрих дощок. Підлогу зроблено з міцно утрамбованої червоної землі. Звичайно в житлових будинках не знайдете паркетної підлоги, гарячої чи холодної води, ні центрального огрівання. Це ми підкреслюємо, бо дехто, приїзджаючи до нас, сподівається тут мати різні вигоди, що їх ми забезпечити не можемо. Треба мати на увазі, що наше поселення збудовано в середині пралісу. Але у нас є добрі криниці зі здоровою водою. Наші житлові умови набагато кращі ніж у тубільців. Але вони прості і скромні. В усіх помешканнях є відкриті камини, майже усі мають електричне освітлення.

Харчі складаються головно з місцевих продуктів, в першу чергу з м'яса і мандіоки. Мандіока - це рослина багата на крохмаль і вживається в Парагваї замість картоплі. Крім того їдять кукурудзу, сою, інші боби і солодку картоплю. Весною є салата, морква, капуста, цибуля, червоні буряки й інша огородина, а літом кавуни, дині, кабаки, виноград, помаранчі, цитрини, банани, залежно від пори року. Пшениця в нашій країні не росте добре і її мусимо спроваджувати, тому хліба в нас їдять мало. Яєць в нас також не багато, тому не всі одержують. Ми почали плекати худобу і в нас її не багато, тому і молока мало. Молоко і масло даємо в першу чергу дітям, жінкам і хорим. Досить часто за доброго збору видаємо членам нашого товариства мід, або сироп з цукрової тростини. Наші харчі прості, але достатні і здорові. Думка про те, що без праці тут легко себе можна прохарчувати, бо природа багата, помилкова. Щоб здобути тут харчі треба напружено працювати і постійно боротись з бурянами, муравлями, птахами і саранчею. Саме наприкінці минулого року багато наших членів товариства за великої спеки тижнями знищувало саранчу. Це була завзята боротьба, саранча загрожувала знищити нам весь врожай. При цій нагоді мусимо сказати ясно, що одинокий поселенець не з силах дати собі з такими силами природи раду. Тільки спільними силами, з великою напругою, звичайно вдається спасти частину врожаю.

Окремим професіям надаються переваги при іміграції до Парагваю, а саме селянам, ремісникам і техникам. Урядові йдеться про те, щоб ті особи, що приїзджають до Парагваю, не осідали в Асунсіоні, а в терені, а селяни обробляли землю. На братніх дворах працюють різні професії і братнє Гуттеріянське Товариство вважається сільсько-господарським поселенням. Тому воно має можливість приймати людей різних професій. Лікарям дається за законом дозвіл на виконування практики, коли вони здадуть повний лікарський іспит в еспанській мові,------------

що останніми роками бувало рідко. Ми маємо свою лікарню і визнаємо наших лікарів, тому можемо надати працю чужеземцям, зрозуміло, що тільки під проводом і за відповідальністю наших лікарів. Зрештою принципіяльно і вони можуть бути готові до всякої праці.

О д я г. Треба визнати, що недостача одягу в Парагваї велика. Тому треба, щоб кожний взяв з собою так багато костюмів і білизни, скільки лише зможе, бо матерії в Парагваї дуже дорогі. Европейський зимовий одяг підчас парагвайської зими дуже пригодиться. Отже не залишайте вовняні речі, теплу спідню білизну і т.д., добрий дощовик, або пелерину. На літо треба забезпечити себе вовняним, або іншим одягом, що його можна прати. Білі костюми невигідні, бо вони швидко забруднюються. Особливо треба брати з собою більше штанів і сорочок з грубої і міцної матерії для праці в сільському господарстві. Слід з собою привезти міцні черевики для праці, і легкі для сухої і гарячої погоди. Перини не треба брати з собою, але натомість слід привезти з собою добрі вовняні коци, по можливости більше простинь і подушок. Обовязково радимо привезти з собою сітку для охорони від москитів.

Домашні і кухонні прилади треба привезти з собою, зокрема прості пружинні ліжка. Машини до шиття та інші дрібні машини, ручні прилади для майстерень треба добре запакувати і з собою взяти. Одне слово, треба брати все, чого ви потрібуватимете в новій країні, бо в Парагваї всі промислові вироби дорогі. Майстерські прилади і всі ужитковані речі для імігрантів звільнені від мита.

Щеплення проти нирок і тифу безумовно треба зробити незадовго перед відїздом. Радимо крім цього щепити дітей проти коклюшу, дифтерії і тетануса, звичайно під доглядом досвідченого лікаря. Останні щеплення можна зробити в один раз одним спеціяльно приготовленим серумом. Діти і дорослі повинні бути очищені від вошей і короsти.

Про кошти подорожі важко сказати щось певного, бо це залежить від того, з якого порту і якою корабельною лінією їхати. Для орієнтації подаємо слідуюче. Переїзд з Лондону або Лісабону до Буенос-Айреса кораблем англійської лінії Ройель Мейль третьою клясою коштує коло 1000 аргентінських пезів /100 арг. пезів рівняється коло 95 швайц. франкам/. При переїзді з Буенос-Айреса до братніх дворів треба також рахуватися з видатками приблизно в 200 арг. пезів. Задержатися на короткий час в Асунсіоні можливо. Отже видатки на переїзд одної особи з Европи до Парагваю становлять коло 1200 арг. пезів. Діти до 10 років платять половину ціни. Сюди розуміється, треба ще додати оплату коштів від місця перебування до порта. Французькі та італійські кораблі звичайно мають нижчі ціни для третьої кляси. Найкраще звертатися за докладними інформаціями до подорожних бюр.

Потрібні документи для дозволу на вїзд до Парагваю такі: пашпорт або інший дійсний біженецький документ, посвідку про поведення, посвідку про працю або професію, стан здоров'я з долученням посвідки про щеплення проти нирок та кілька фото.

Коли матимемо згоду даної особи про співпрацю, написану і підписану нею відповідну заяву, а також всі вищезазначені документи, старатимемо про парагвайську візу. Таким чином беремо на себе зобовязання перед парагвайським урядом і сподіваємось, що в своєму довірі не помилимось. Лише тому, що імігранти погоджуються один рік перебувати на братніх дворах, можемо уможливити одержати візу.

Про аргентінську транзітну візу треба старатися лише після одержання візи на вїзд до Парагваю. Для цього потрібні такі документи: 1/ пашпорт, 2/ два формуляри, видані аргентінським консулятом і в го -

рішній частині виповнені тою установою, що видала пашпорт, 3/ лікарську посвідку, яка підтверджує, що петент не хорий на заразливу хоробу, умові хороби, або на трахому, та що він щеплений проти нирок, 4/ петент мусить скласти в аргентінському консуляті як гарантію чек банку на 192,50 арг. пезів, висланий до розпорядження Дирекції Міграції в Буено-Айресі. Ця сума буде повернута вплатникам, коли прибудуть до країни призначення і зголосяться впродовж 20 днів після прибуття в аргентінському консуляті свого нового замешкання, 5/ довідку про поведінку з підтвердженням, що петент ніколи не займався жебрацтвом, 6/ фотографії.

Радимо перед приготуванням документів ще раз особисто навести відповідні довідки в відповідному консуляті, бо аргентінські консуляти дуже точні.

Поїздка через океан до Буенос Айреса триває 20-24 дні. Хто має лише транзитну візу, звичайно не може свобідно рухатися в Буенос-Айресі. Він мусить залишатися на пароплаві або переїхати до офіційного еміграційного готелю та їхати далі найближчим пароплавом. При переїзді до Парагваю, а також в самому Буенос Айресі можна зустрінути людей, що висловлюються погано про Парагвай і розповідають про нього різне, хоч багато з них в Парагваї не бували. Цим балачкам не треба вірити.

Переходячи до поїздки з Асунсіону до Пуерто Розаріо, а відтак з Пуерто Розаріо до Прімавера /місце находження братніх дворів/, вони описують дальшу поїздку. З малого села до Прімавера тягнеться довгий шлях довжиною до 60 клм. Поїздка підводою триває 16 - 24 год. Залежно від погоди їдеться курявою або болотом з вибоїнами на кожному кроці. Що кілька годин коні мусять відпочивати. Вантажний автомобіль проїзджає цей шлях за 5 - 6 годин.

Що за радість буде для нас, коли після таких перешкод ми зможемо прийняти Вас в Прімавера. З одушевленням, зрозумінням завдань зможемо спільно переборювати трудноші, забути про них і разом взятись за працю.

Братні двори в Парагваї.

На правах рукопису.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ Ч. 3.

І Н Ф О Р М А Ц І Я
П Р О В И Ї З Д Д О К А Н А Д И.

Відділ переселення ЦПУЕ - Центральна Переселенча Управа

I 9 4 8.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИЇЗД ДО КАНАДИ.

Покищо є дві можливості виїзду до Канади, а саме: індивідуальний виїзд в порядку одержання від родини або приятелів тзв. екзіт-перміту та групова еміграція в порядку вербування на працю.

I. Індивідуальний виїзд людей різного віку і професії можливий на підставі окремих прохань-заяв їх рідні або приятелів Канадійських громадян, що згідно з існуючими в Канаді законами одержать для них від урядових установ спеціяльний дозвіл тзв. екзіт-перміт. Ці дозволи видаються такими установами: 1/ Департамент Майнс енд Рісаурс в Отаві, 2/ Дістрикт Суперінтендент оф імігрейшен Атлянтік Дівіжен в Отаві для штатів Нова Шкотія, P.E., Нью Брансвік і Квебеку, 3/ Дістрикт Суперінтендентоф імігрейшен Істер Дівіжен в Онтеріо, 4/ Дістрикт Суперінтендент оф імігрейшен у Вінніпегу, для штатів Манітоба, Сескетчеван, Альберта, Піс Рівер, B.C., 5/ Дістрикт Суперінтендент оф імігрейшен у Венкувер для Бrітіш Колюмбія за винятком Піс Рівер і дистрикту Юкон.

Один афідавіт, себто нотаріяльно завірена заява тої чи іншої особи в Канаді, що хоче спровадити свою рідню чи знайомого з Німеччини недостатнє і на підставі цього виїхати до Канади не можна.

Право на виїзд до Канади повстає лише тоді, коли Департмент оф Майнс енд Рісаурс помістить прізвище пропонованого кандидата на емігранта у списку осіб, що мають дозвіл на одержання екзіт-перміту і вишле цей список до генерального Канадійського Консула і до Головної Кватири IPO в Гайдельбергу, а рівночасно повідомить про це безпосередньо кандидата на адресу, подану йомуріднею в Канаді. Лише тоді починається процедура для одержання візи на вїзд до Канади.

Головна Кватира IPO, одержавши такий список, висилає його до відповідних окружних кватир /Ареа/ IPO, в районі яких живе даний емігрант, а ці повідомляють про це переселенчі уряди окремих таборів. Якщо дана особа живе приватно, Ареа повідомляє її безпосередньо і викликає до реєстрації в найближчому повітовому IPO.

Таким способом викликаний кандидат на емігранта виповнює в Переселенчому уряді переселенчу анкету а також прохання на дозвіл виїзду за формою ОМГУС - 265, додаючи до цього 4 фотографії розміром 4 х 5, особи, що живуть приватно прикладають посвідку про моральну поведінку, а після цього проходять перші вступні лікарські оглядини в своєму таборі або в IPO. Полагодивши цю реєстрацію кандидат чекає на виклик до перехідного табору своєї Ареа для проходження дальшої перевірки. Якщо в даній окрузі урядує Канадійська Місія, тоді перехідний табір викликає щотижня з приділених до нього таборів коло ста чоловік для проходження всіх формальностей.

Після перевірки надісланих урядовою дорогою документів відповідний референт IPO скеровує кандидата до медичного огляду через лікаря IPO. Тут кандидат мусить пройти пересвітлення Рентгеном, пробу крови за Васерманом, та загальні лікарські оглядини, після чого виповнюється для кожного кандидата другу частину тзв. Медікел Рікорд. На вислід цих лікарських оглядин, звичайно, треба чекати коло 7 - 10 днів. Одночасно кандидат проходить поліційну перевірку. Закінчивши це кандидата скеровують до третьої з черги лікарської перевірки в Канадійського лікаря, що на основі готових уже амбуляторних і лабораторних вислідів перевірок та своїх безпосередніх оглядин кожного кандидата виповнює третю частину Медікел Рікорд.

За останнім розпорядженням у випадках, коли висновок лікарів IPO відносно стану здоровля кандидата не буде принято канадійським лікарем, тоді справу вирішає "Медікел Боард" /Медичний Комітет/ в склад якого входять оба лікарі з предсідником канадійської комісії, тобто консулем. Кандидатів, в яких стверджено активний туберкулічний процес Консул відкидає. Такий кандидат може через якийсь час /пр. через 6 місяців/ старатися знову про допущення його до лікарських оглядин. Це саме відноситься до статтевих недуг в случаї позитивного висліду крови на пробу Вассермана.

Люде, в яких Рентген виказує зміни хвороби в легенях, повинні подати лікарські посвідки і знимку з давнішого часу, щоб доказати брак активного процесу туберкульози.

Короткозорі, або далекозорі мусять забезпечитися добрими окулярами,

бо в противному випадкові повинні пройти ще оглядини у лікаря спеціяліста, що справу затягує.

Хворі хворобами, що вимагають операції /пр. пропуклина, [illegible] у тих що їдуть на роботу і тд./ повинні піддатися потрібній операції ще перед провіркою для еміграції.

Після вище описаних лікарських оглядин спрямовують кандидата до Консула, який устійнює слідуючі обставини: а/ державну приналежність кандидата, б/ грамотність /хочби на рідній мові/, в/ цивільний стан /треба мати для цього відповідні документи, як метрику народження, шлюбу, смерти супруга або розводу, нотаріально завірену заяву, що подруг годиться на часову розлуку і т.п./. Хто не має оригінальних документів, може одержати їх у своїй церковної влади на підставі заприсяжених зізнань свідків.

Після цих устійнень, особистої розмови та перевірки зобовязань, виставлених для кандидата канадійським громадянином, а також на основі виданого в міжчасі військовою окупаційною владою "Екзіт-Пермiту" - Консул дає кандидатові візу. Емігрант заповнює ще формуляр для вжитку корабельної лінії і чекає на транспорт.

Транспорти до Канади йдуть звичайно через перехідний табір в Діпгольц, хоч один транспорт відправлено через Італію /Генуа/.

Полагодження всіх описаних вище формальностей вимагає найменше 3 - 4 тижні. З огляду на велику кількість кандидатів в переходових таборах та повільну працю відповідних Урядів, емігранти мусять мати терпеливість та бути готовими на різні перешкоди та невигоди.

II. Групова еміграція.

Канадійські більші фірми час від часу вербують більшу кількість робітників різних кваліфікацій. Такі запотребовання одержує Головна Кватира IPO, що розподіляє одержані квоти між окремими Ареа, а ці далі розподіляють їх між таборами. Часом запотребована кількість є так мала, що вона розподіляється тільки на деякі Ареа, взглядно табори. Досі набирано робітників до лісової промисловости, металургії, текстильних фабрик, домашньої прислуги, каменоломів, залізниць, кравецьких робітників, мулярів, вівчарів. Переважно набирають тільки самітних різного віку. /Напр. до залізничних робіт до 45 літ, мулярів до 54 років і т.д./. Деякі фірми погоджуються на реєстрацію жонатих, але тоді сім'я/жінка і діти до 16 літ/ можуть виїхати аж через кілька місяців після виїзду робітника - голови родини. Тільки кравці могли взяти з собою сім'ю, але велика частина цієї групи досі ще чекає на транспорт.

На виїзд на роботу до Канади мешканці таборів можуть реєструватися тільки у свойому таборі, а приватно мешкаючі в повітовому IPO. Переходові табори жадної реєстрації не провадять. Табори пересилають списки зареєстрованих кандидатів враз з документами до перехідного табору і відправляють туди кандидатів на виїзд. Зареєстровані кандидати на працю в Канаді живуть в перехідному таборі аж до вияснення справи їх виїзду і без спеціального дозволу не вільно їм опускати перехідного табору, де їх приявність в звязку з різними формальностями є конечна. Вони проходять всі ці провірки та формальности як і кандидати індивідуальної еміграції, а крім цего проходять ще комісію для робітників, що звичайно складається з представника Канадійського Міністерства Праці і представника фірми, яка набирає робітників. Ця Комісія перевіряє фахову вмілість та фізичну спроможність кандидата для виконування праці, на яку кандидат зголосився.

Ще раз звертається увагу що IPO проводить реєстрацію робітників до Канади тільки за посередництвом таборових Управ. Отже приватно мешкаючі мусять постійно довідуватися у свойому IPO, чи і яка реєстрація до Канади провадиться.

ЦЕНТРАЛЬНА
ПЕРЕСЕЛЕНЧА УПРАВА.